

Sygn. akt II KK 19/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Roman Sądej

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **W. S.**

skazany z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 lutego 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego od
wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 4 grudnia 2009 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę W. S.
przekazuje Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 4 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy w P. uznał W. S. za winnego tego, że w okresie od 24 czerwca 1997 r. do 21 lipca 2004 r. oraz od 23 maja 2005 r. do 28 stycznia 2007 r. i od 28 lutego 2007 r. do 8 maja 2007 r. w P. będąc na mocy ustawy zobowiązany do łożenia na utrzymanie małoletniego syna M. S. uporczywie uchylał się od wykonania tego obowiązku, czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu ponad 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne – to jest czynu z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres lat czterech, zobowiązując oskarżonego, na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k., do wykonania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie nieletniego syna M. S.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 6 stycznia 2010 r., nie był przez strony zaskarżony.

W dniu 24 stycznia 2013 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, skarżąca ten wyrok w całości, na korzyść skazanego.

W kasacji tej podniesiono jeden zarzut, a to:

rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisu prawa karnego procesowego – art. 410 k.p.k., polegającego na pominięciu przez sąd wynikających z akt sprawy istotnych okoliczności mających znaczenie dla prawidłowego określenia czasu popełnienia czynu z art. 209 § 1 k.k., w tym dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego za czyn z art. 209 § 1 k.k., na skutek czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego mu czynu i skazania go za uchylanie się od ciężącego obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna M. S. w okresie od dnia 24 czerwca 1997 r. do dnia 21 lipca 2004 r. oraz od dnia 23 maja 2005 r. do dnia 28 stycznia 2007 r. i od dnia 28 lutego 2007 r. do dnia 8 maja 2007 r., pomimo iż prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 23 maja 2001 r., W. S. został skazany za taki sam czyn popełniony na szkodę tego samego pokrzywdzonego w okresie od marca 1998 r. do października 2000 r. oraz do niezasadnego przypisania mu okresu

niealimentacji od czerwca 1997 r. do listopada 1997 r., pomimo braku ustawowego znamienia uporczywości

i wniósł o:

uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Zaskarżony nią wyrok wydano z rażącą obrazą przywołanego w zarzucie kasacji przepisu prawa procesowego, to jest art. 410 k.p.k., przy czym charakter tego uchybienia świadczy o możliwości jego istotnego wpływu na treść owego wyroku.

Nie ulega wątpliwości, że W. S. był już wcześniej karany za występki z art. 209 § 1 k.k. popełniony wobec swojego syna M. S.. W szczególności wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 maja 2001 r., został on skazany za taki czyn na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat trzech. Czas popełnienia przez oskarżonego tegoż przestępstwa Sąd wówczas ustalił w okresie od marca 1998 r. do października 2000 r. Odpis tego prawomocnego wyroku znajdował się w aktach niniejszej sprawy w czasie wydania zaskarżonego wyroku (k. 68). Równie bezsporne jest też i to, że matka pokrzywdzonego – A. S. przesłuchana w postępowaniu przygotowawczym zeznała (k. 36-37), że w sierpniu, wrześniu i październiku 1997 r. oskarżony płacił zasądzone na rzecz syna alimenty, zaniechał tego dopiero od listopada 1997 r.

Na rozprawie głównej w dniu 4 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy w P. odczytał te zeznania A. S., a także zaliczył w poczet zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego odpis wspomnianego wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 maja 2001 r. (k. 102).

Pomimo treści tych dowodów, Sąd Rejonowy w P. nie zweryfikował w zaskarżonym wyroku czasu popełnienia przypisanego nim oskarżonemu przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. poprzez uwzględnienie treści owego wyroku. Takie zaniechanie stanowiło z pewnością rażące uchybienie przepisowi art. 410 k.p.k., zgodnie z którym podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Ten wymóg oznacza nie tylko to, że sąd nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też

i to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego, bowiem musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności.

Sąd Rejonowy w P. poprzez wspomniane zaniechanie tego wymogu nie dopełnił, czego efektem stało się to, że przypisał oskarżonemu popełnienie występku z art. 209 § 1 k.k. w okresie, który w dość znacznym zakresie pokrywał się z przyjętym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W., czasem popełnienia na szkodę tej samej osoby przypisanego mu, tak samo zakwalifikowanego, występku.

Zważywszy na rażący charakter tego uchybienia skutkującego w istocie dwukrotnym skazaniem W. S. za przestępstwo niealimentacji na szkodę syna popełnione w okresie od marca 1998 r. do października 2000 r., uznać należało możliwość jego istotnego wpływu na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Tym bardziej gdy się nadto zważy, iż przypisano nim skazanemu popełnienie tegoż przestępstwa niealimentacji w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k. Niewątpliwie prawidłowe określenie ram czasowych przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. ma istotne znaczenie dla przyjęcia iż zostało ono popełnione w warunkach art. 64 § 1 k.k. Uwzględniając, że oskarżony karę orzeczoną wobec niego w sprawie Sądu Rejonowego w W. odbywał w okresie od 22 lipca 2004 r. do 22 maja 2005 r. (k. 69) i to skazanie było podstawą do przyjęcia wobec niego recydywy w niniejszej sprawie, oczywiste jest, iż nieprawidłowo Sąd Rejonowy w P. uznał – w zaskarżonym wyroku – że działanie oskarżonego w warunkach powrotu do przestępstwa obejmowało wszystkie przypisane mu okresy niealimentacji. Tymczasem bezspornie jego przestępcze zachowanie przed majem 2005 r. nie mogło być zakwalifikowane z art. 64 § 1 k.k., bo przesłanki do zastosowania tego przepisu zaistniały dopiero od 23 maja 2005 r. Konieczność korekty tego rozstrzygnięcia jest więc niewątpliwa, a stwierdzone uchybienie też mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku i to nie tylko na sam sposób zakwalifikowania przypisanego oskarżonemu czynu, ale i na wymierzoną za jego dokonanie karę.

Wszystkie te okoliczności zdecydowały o uznaniu oczywistej zasadności rozpoznawanej kasacji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w P. uwzględni powyższe uwagi, mające swoje oparcie tak w obowiązujących przepisach, jak i okolicznościach w sprawie ujawnionych.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak wyżej.